

**ODBORNÉ STANOVISKO HLAVNEJ KONTROLÓRKY
OBCE TERCHOVÁ K NÁVRHU PROGRAMOVÉHO
ROZPOČTU OBCE TERCHOVÁ NA ROKY 2024 – 2026**

Terchová, 01. 12. 2023

**ODBORNÉ STANOVISKO HLAVNEJ KONTROLÓRKY OBCE TERCHOVÁ K
NÁVRHU PROGRAMOVÉHO ROZPOČTU OBCE TERCHOVÁ NA ROKY
2024 – 2026**

Podľa § 18f ods. 1 písm. c) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov predkladám odborné stanovisko k návrhu rozpočtu obce Terchová na rok 2024 (ďalej len „stanovisko“).

A. Základná charakteristika návrhu rozpočtu

Pri spracovaní stanoviska som vychádzala z posúdenia návrhu programového rozpočtu obce Terchová (ďalej len „návrh rozpočtu“) na roky 2024 – 2026, ktorý bol spracovaný v zmysle § 9 ods. 1 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov („ďalej len zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy“). V návrhu rozpočtu sú uvedené údaje o skutočnom plnení rozpočtu obce za predchádzajúce dva roky, schválený rozpočet bežného rozpočtového roka, údaje o očakávanej skutočnosti bežného rozpočtového roka a rozpočet na 3 nasledujúce roky v súlade s čl. 9 ods. 1 o zákona č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti.

Takto predložený rozpočet obsahuje príjmy a výdavky, v ktorých sú vyjadrené finančné vzťahy k rozpočtu štátu, k právnickým a fyzickým osobám – podnikateľom pôsobiacim na území obce, ako aj obyvateľom žijúcim na tomto území vyplývajúce zo zákonov a z iných všeobecne záväzných právnych predpisov, zo všeobecne záväzných nariadení obce, ako aj z uzatvorených zmlúv.

Návrh rozpočtu je zostavený ako programový, t. j. zdôrazňujúci vzťah medzi rozpočtovanými výdavkami a očakávanými výstupmi a výsledkami realizovaných rozpočtových programov a podprogramov. V návrhu je rozpočtovaných 14 programov, ktoré obsahujú podprogramy slúžiace k plneniu zámeru jednotlivých programov na roky 2024 – 2026.

Pri zostavovaní návrhu rozpočtu na roky 2024 - 2026 obecný úrad vychádzal z:

- aktuálnych prognóz daňových príjmov verejnej správy na roky 2024 – 2026 a očakávaných dopadov z legislatívnych zmien,
- vývoja príjmov a výdavkov v predchádzajúcom období, t. j. zo skutočného plnenia rozpočtu k 31.12.2022, z monitoringu vývoja rozpočtu v roku 2023 a očakávaného plnenia k 31.12.2023,
- zohľadnení požiadaviek predložených z obecného úradu, rozpočtovej a príspevkovej organizácie obce.

Konštatujem, že predložený návrh rozpočtu sa vnútorne člení v súlade s ustanovením § 10 ods. 3 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy na:

- bežné príjmy a bežné výdavky (bežný rozpočet),
- kapitálové príjmy a kapitálové výdavky (kapitálový rozpočet),
- finančné operácie.

Návrh rozpočtu v oblasti príjmov ako aj v oblasti výdavkov je rozpísaný podľa príslušnej ekonomickej klasifikácie. Vo výdavkovej časti je rozpočet členený na jednotlivé programy, podprogramy a prvky. Príjmová časť návrhu rozpočtu je spracovaná na základe kvalifikovaného odhadu v členení podľa rozpočtovej klasifikácie.

Vzhľadom k tomu, že návrh programového rozpočtu na rok 2024 podlieha schvaľovaciemu procesu v obecnom zastupiteľstve a návrh rozpočtu na roky 2025–2026 je informatívny a nie je záväzný, v ďalších častiach sa odborné stanovisko bude týkať návrhu rozpočtu obce na rok 2024.

Pre rok 2023 obce neboli povinné dodržiavať ustanovenia § 10 ods. 7 a 9 zákona č. 583/2004 Z. z. (povinnosť zostaviť svoj bežný rozpočet ako vyrovnaný alebo prebytkový a obmedzenia pre použitie rezervného fondu obce) a ustanovenie § 17 ods. 2 (použitie návratných zdrojov financovania iba na kapitálové výdavky); v tomto období obce neboli povinné uplatňovať vo vzťahu k zabezpečeniu vyrovnanosti bežného rozpočtu ani ustanovenia § 12 ods. 3 (zabezpečiť vyrovnanosť bežného rozpočtu) a § 14 ods. 3 (po 31.8. rozpočtového roka vykonávať iba také zmeny rozpočtu, ktorými sa nezvýši schodok rozpočtu obce). Obec Terchová pri návrhu rozpočtu na rok 2023 túto možnosť nevyužila. V roku 2024 sú obce opäť povinné dodržiavať ustanovenia § 10 ods. 7 a 9 zákona č. 583/2004 Z. z.

Pre rok 2024 je bežný rozpočet zostavený ako vyrovnaný.

B. Členenie rozpočtu

Návrh predkladaného rozpočtu na rok 2024 je zostavený ako vyrovnaný, pričom:

- celkové príjmy obce sú rozpočtované vo výške 4 674 101,00 €.
- celkové výdavky obce sú rozpočtované vo výške 4 674 101,00 €.

Vývoj celkových príjmov a výdavkov za roky 2020, 2021, 2022, schválený rozpočet na rok 2023, očakávaná skutočnosť roku 2023 a návrh rozpočtu na rok 2024 je nasledovný:

	Skutočnosť 2020	Skutočnosť 2021	Skutočnosť 2022	Schválený rozpočet 2023	Očakávaná skutočnosť 2023	Návrh rozpočtu 2024	Návrh rozpočtu 2025	Návrh rozpočtu 2026
Príjmy obec	4 049 686,05	4 571 038,57	5 414 587,30	4 554 587,00	5 709 803,00	4 611 201,00	4 089 294,00	4 126 294,00
Príjmy RO	137 848,10	102 168,23	158 735,70	98 500,00	114 000,00	62 900,00	62 900,00	62 900,00
Príjmy celkom	4 187 534,15	4 673 206,80	5 573 323,00	4 653 087,00	5 823 803,00	4 674 101,00	4 152 194,00	4 189 194,00
Výdavky obec	2 375 944,88	2 627 126,39	3 172 739,77	2 884 946,00	3 697 709,00	2 681 451,00	2 272 776,00	2 309 776,00
Výdavky RO	1 618 753,48	1 770 062,10	2 068 216,48	1 768 141,00	2 126 094,00	1 992 650,00	1 879 418,00	1 879 418,00
Výdavky celkom	3 994 698,36	4 397 188,49	5 240 956,25	4 653 087,00	5 823 803,00	4 674 101,00	4 152 194,00	4 189 194,00
Hospodárenie	192 835,79	276 018,31	332 366,75	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

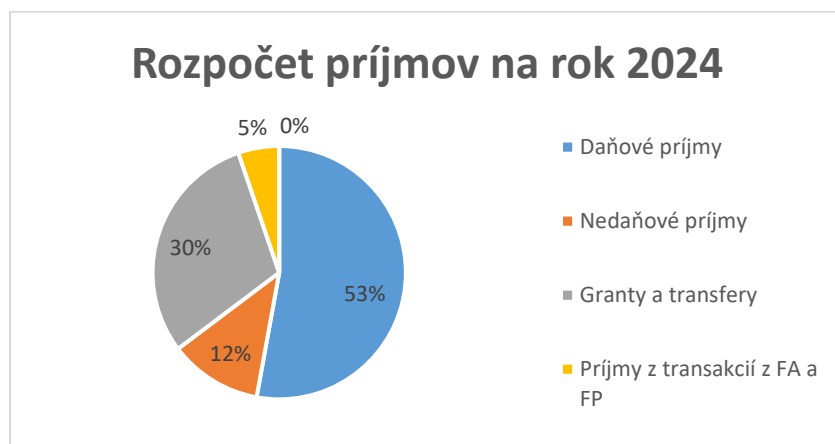
Z prehľadu celkového rozpočtu je zrejmé, že návrh rozpočtu je vo výdavkovej časti na rok 2024 vyšší oproti schválenému rozpočtu na rok 2023 o sumu 21 014,00 €, ale je nižší ako očakávaná skutočnosť na rok 2023, rozdiel činí 1 149 702,00 €.

V návrhu rozpočtu na rok 2024 sú príjmy rozpočtované v celkovej výške 4 674 101,00 €.

Prehľad celkových rozpočtovaných príjmov podľa hlavných kategórií je uvedený v nasledujúcej tabuľke:

Hlavná kategória	Názov	Suma v €
100	Daňové príjmy	2 470 795
200	Nedaňové príjmy	554 910
300	Granty a transfery	1 403 912
400	Príjmy z transakcií z FA a FP	244 484
500	Úvery, pôžičky	0
Návrh rozpočtu príjmov na rok 2024		4 674 101

Percentuálny podiel príjmov je uvedený v nasledujúcom grafe:

*zaokrúhlenie na celé %

Z uvedených údajov je zrejmé, že najvyššie príjmy obce predstavujú daňové príjmy (52,86 %) a následne príjmy v kategórií 300 - Tuzemské granty a transfery (30,04 %). Pri určovaní predpokladaných príjmov na kategórií 100 – Daňové príjmy obec vychádzala zo schváleného rozpočtu VS.

V návrhu rozpočtu obce na rok 2024 sú výdavky rozpočtované v celkovej výške 4 674 101,00 € spolu s rozpočtovou organizáciou Základná škola s materskou školou Terchová. Výdavky tejto rozpočtovej organizácie predstavujú 1 992 650,00 €.

Prehľad celkových rozpočtovaných výdavkov (vrátane finančných operácií) podľa programov je uvedený v nasledujúcej tabuľke:

Program	Názov programu	Suma v €	Podiel v %
1	Plánovanie, manažment a kontrola	45 000	0,96
2	Propagácia a marketing	37 100	0,79
3	Interné služby	115 400	2,47
4	Služby občanom	58 010	1,24
5	Bezpečnosť	12 800	0,27
6	Odpadové hospodárstvo	162 040	3,47
7	Komunikácie	60 000	1,28
8	Vzdelávanie	2 280 111	48,78
9	Šport a rekreácia	262 566	5,62
10	Kultúra	309 428	6,62
11	Prostredie pre život	193 750	4,15
12	Bývanie a občianska vybavenosť	98 600	2,11
13	Sociálne služby	41 010	0,88
14	Administratíva	998 286	21,36
Návrh rozpočtu výdavkov v programovej štruktúre na rok 2024		4 674 101	100

Percentuálny podiel príjmov je uvedený v nasledujúcom grafe:

*zaokrúhlenie na celé %

C. Bežný rozpočet

C.1 Bežné príjmy

Hlavná kategória	Názov	Suma v €	Podiel v %
100	Daňové príjmy	2 470 795	57,54
200	Nedaňové príjmy	444 910	10,36
300	Granty a transfery	1 378 116	32,10
Návrh rozpočtu príjmov na rok 2024		4 293 821	100,00

V návrhu rozpočtu sú bežné príjmy rozpočtované v celkovej výške 4 293 821,00 € z toho:

- **daňové príjmy** v predpokladanej výške 2 470 795,00 € čo je 57,54 % z celkových bežných príjmov.

Príjmy sú rozpočtované približne na úrovni očakávanej skutočnosti roku 2023.

Najvyšší objem z daňových príjmov predstavuje každoročne výnos dane z príjmov poukázaný územnej samospráve, ktorý je rozpočtovaný v podpoložke 111 003 Daň z príjmu fyzických osôb vo výške **2 063 495,00 €**. Táto daň je príjmom obcí v zmysle zákona č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov a rozdeľovaná podľa kritérií určených Nariadením vlády SR č. 668/2004 Z. z. o rozdeľovaní výnosu dane z príjmov územnej samospráve.

Dane z majetku sú navrhnuté v predpokladanej výške **165 000,00 €**.

Dane za tovary a služby sú rozpočtované vo výške **242 300,00 €**.

- **nedaňové príjmy** sú v predpokladanej výške **444 910,00 €**, čo je 10,36 % z celkových bežných príjmov obce. Tieto príjmy predstavujú príjmy z podnikania a vlastníctva majetku vo výške 256 700,00 €, administratívne poplatky a iné administratívne poplatky a platby vo výške 12 000,00 €, poplatky a platby z nepriemyselného a náhodného predaja a služieb 174 710,00 €, úroky a iné nedaňové príjmy vo výške 200,00 € a príjmy z pokút a penále vo výške 1 300,00 €.
- **granty a transfery** v predpokladanej výške **1 378 116,00 €**, čo je 32,10 % z celkových bežných príjmov.

C.2 Bežné výdavky

Rozpočet celkových bežných výdavkov obce na rok 2024 je uvedený v nasledujúcej tabuľke:

Program	Názov programu	Suma v €	Podiel v %
1	Plánovanie, manažment a kontrola	35 000	0,85
2	Propagácia a marketing	37 100	0,90
3	Interné služby	115 400	2,81
4	Služby občanom	43 010	1,05
5	Bezpečnosť	12 800	0,31
6	Odpadové hospodárstvo	162 040	3,95
7	Komunikácie	60 000	1,46
8	Vzdelávanie	2 280 111	55,52
9	Šport a rekreácia	47 600	1,16
10	Kultúra	276 200	6,73
11	Prostredie pre život	152 750	3,72
12	Bývanie a občianska vybavenosť	98 600	2,40
13	Sociálne služby	41 010	1,00
14.	Administratíva	745 286	18,15
Návrh rozpočtu výdavkov v programovej štruktúre na rok 2024		4 106 907	100

Návrh rozpočtu bežných výdavkov na rok 2024 je v porovnaní s očakávanou skutočnosťou roku 2023 nižší o 599 538,00 €.

D. Kapitálový rozpočet

D.1 Kapitálové príjmy

Kapitálové príjmy sú na rok 2024 rozpočtované vo výške 135 796,00 €.

Kapitálové príjmy sa skladajú:

- z príjmu z predaja pozemkov vo výške 110 000,00 €,
- dotácia z Fondu na podporu športu (20 % z celkovej dotácie) vo výške 25 796 €.

D.2 Kapitálové výdavky

Kapitálové výdavky sú na rok 2024 rozpočtované vo výške 314 194,00 €.

Návrh rozpočtovaných kapitálových výdavkov (hlavná kategória 700) podľa programov je uvedený v nasledujúcej tabuľke:

Program	Názov programu	Suma v €	Podiel v %
1	Plánovanie, manažment a kontrola	10 000	3,18
2	Propagácia a marketing	0	0,00

3	Interné služby	0	0,00
4	Služby občanom	15 000	4,77
5	Bezpečnosť	0	0,00
6	Odpadové hospodárstvo	0	0,00
7	Komunikácie	0	0,00
8	Vzdelávanie	0	0,00
9	Šport a rekreácia	214 966	68,42
10	Kultúra	33 228	10,58
11	Prostredie pre život	41 000	13,05
12	Bývanie a občianska vybavenosť	0	0,00
13	Sociálne služby	0	0,00
14	Administratíva	0	0,00
Návrh rozpočtu výdavkov v programovej štruktúre na rok 2024		314 194	100

Kapitálové výdavky sú v návrhu rozpočtu na rok 2024 podľa podprogramov rozpočtované nasledovne:

Podprogram 1. 4 Plánovanie obce: 10 000,00 € na územný plán obce.

Podprogram 4. 5 Cintorínske, pohrebné a náboženské služby: 15 000,00 € - výdavky spojené s dokončením cintorína pod Oblazom a vybavenie domu smútku na centrálnom cintoríne.

Podprogram 9. 3 Prevádzka a údržba športových zariadení: dostavba futbalových šatní, z toho dotácia z Fondu na podporu športu vo výške 128 980,00 € a 85 986,00 € z vlastných zdrojov obce.

Podprogram 10. 1 Kultúrne a spoločenské podujatia: 33 228,00 € obstaranie projektovej dokumentácia na rekonštrukciu a modernizáciu amfiteátra.

Podprogram 11. 1 Verejné osvetlenie: 41 000,00 € - výdavky na splátky diela - Modernizácia verejného osvetlenia v obci Terchová - 3 406,60 € x 12 mesiacov - zmluva uzatvorená so spoločnosťou KOOR s. r. o. dňa 29.10.2021.

E. Finančné operácie

E.1 Finančné operácie – príjmové

Na rok 2024 sú príjmové finančné operácie rozpočtované vo výške 244 484,00 €.

Finančné operácie sa skladajú:

- 103 184,00 € - dotácia z Fondu na podporu športu na dostavbu futbalových šatní (80 % z dotácie poukázaných v roku 2023),
- 10 000,00 € použitie Fondu prevádzky údržby a opráv,
- 131 300,00 € zapojenie rezervného fondu.

E.2 Finančné operácie - výdavkové

Na rok 2024 sú finančné operácie vo výdavkovej časti rozpočtované vo výške 253 000,00 € v podprograme 14. 1 Správa obce.

Sú to výdavky na splácanie istiny z komerčného úveru a zo ŠFRB. Výdavky na splácanie komerčného úveru a splátky úverov zo ŠFRB.

F. Návrh rozpočtu na rok 2024

Súhrnný návrh rozpočtu obce na rok 2024 v členení na bežný rozpočet, kapitálový rozpočet a finančné operácie je nasledovný:

Návrh rozpočtu obce na rok 2024		
Bežný rozpočet	Príjmy	4 293 821,00
	Výdavky	4 106 907,00
	Prebytok	186 914,00
Kapitálový rozpočet	Príjmy	135 796,00
	Výdavky	314 194,00
	Schodok	-178 398,00
Finančné operácie	Príjmy	244 484,00
	Výdavky	253 000,00
	Prebytok	-8 516,00
Celkom	Príjmy	4 674 101,00
	Výdavky	4 674 101,00
	Rozdiel	0,00

Konštatujem, že schodok kapitálového rozpočtu a rozpočtu finančných operácií je vykrytý prebytkom bežného rozpočtu. Celkový rozpočet obce je navrhnutý ako vyrovnaný.

G. Posúdenie súladu návrhu rozpočtu na rok 2024 s príslušnou legislatívou

Návrh Programového rozpočtu obce na rok 2024 je spracovaný v súlade s platnou legislatívou. Návrh rozpočtu je zostavený tak, aby bolo zabezpečené plnenie základných funkcií a kompetencií obce Terchová, plnenie základných povinností spojených so samostatným hospodárením a nakladaním s majetkom obce a príjmami obce. Zároveň v sebe zahŕňa aj možné riziká vyplývajúce zo súčasnej situácie v štáte a odhadov plnenia príjmovej časti rozpočtu s dopadom na výdavkovú časť rozpočtu.

H. Záverečné zhodnotenie

Návrh programového rozpočtu obce Terchová na roky 2024 – 2026 bol zverejnený na úradnej tabuli obce a na webovom sídle obce v zákonom stanovenej lehote (najmenej 15 dní pred jeho schválením) v súlade s § 9 ods. 2 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších prepisov dňa 30. 11. 2023.

Konštatujem, že predložený Návrh rozpočtu obce Terchová na rok 2024 je spracovaný v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi a

odporúčam obecnému zastupiteľstvu predložený návrh rozpočtu na rok 2024 schváliť a rozpočet na roky 2025 a 2026 zobrať na vedomie.

Ing. Lenka Tomaníčková, PhD.
hlavná kontrolórka obce Terchová, v. r.